

Provincie Noord-Brabant
Provinciale Staten
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	behandeld door	datum
		20200702/TS	M.A.P.M. Spijkers	2 juli 2020

onderwerp

Begroting 2021 Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Moerdijk

Geachte leden van Provinciale Staten Provincie Noord-Brabant,

Bijgaand bieden wij u aan de Begroting 2021 en Meerjarenraming 2022-2024 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Moerdijk. De gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant zijn de deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling.

Per 1 januari 2017 zijn alle bedrijfsactiviteiten van de GR Havenschap Moerdijk ondergebracht in Havenbedrijf Moerdijk N.V. De GR Havenschap Moerdijk wordt vanaf 1 januari 2017 voortgezet als bedrijfsvoeringsorganisatie en vervult nog de rollen van aandeelhouder en financier van Havenbedrijf Moerdijk N.V.

Het bestuur van Havenschap Moerdijk heeft in de vergadering op 2 juli 2020 de Begroting 2021 vastgesteld en kennis genomen van de Meerjarenraming 2022-2024.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling
Havenschap Moerdijk,

Namens deze,

E..J de Bie, voorzitter

M.A.P.M. Spijkers, secretaris

HAVENSCHAP MOERDIJK

Begroting 2021

Behoort bij het besluit van het Bestuur d.d. 2 juli 2020.

Mij bekend

De netwerksecretaris,

M.A.P.M. Spijkers

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
PROGRAMMA FINANCIERING	4
PARAGRAFEN.....	5
EXPLOITATIEOVERZICHT EN MEERJARENPECTIEF	6
FINANCIËLE POSITIE EN MEERJARENPECTIEF.....	7
WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBHEERSING	8
FINANCIERING EN TREASURY	9
BEDRIJFSVOERING	12
VERBONDEN PARTIEN	12
INDICATOREN.....	12
BIJLAGEN	14
KADERNOTA	14
NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN	14
NOTA WEERSTANDSVERMOGEN.....	15
NOTA BEDRIJFSVOERING	15
NOTA VERBONDEN PARTIEN	15

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2021 van de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk (hierna Havenschap).

Het Havenschap is vanaf 1 januari 2017 een bedrijfsvoeringsorganisatie die alleen nog maar als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf Moerdijk NV (hierna Havenbedrijf) optreedt.

Deze begroting is geënt op het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). Op basis daarvan dient de begroting te bestaan uit:

- Een beleidsbegroting, bestaande uit: een programmabegroting en een aantal verplichte paragrafen;
- Een financiële begroting, bestaande uit: een overzicht van baten en lasten met toelichting en een uiteenzetting van de financiële positie met toelichting.

Programma Financiering

Als gevolg van de verzelfstandiging per 1 januari 2017 resteren er geen activiteiten in het Havenschap Moerdijk, behoudens de taken als aandeelhouder en financieringsmaatschappij. Daarom wordt één programma "Financiering" geïdentificeerd.

Doelstelling en taken gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk

De taken van het Havenschap betreffen het bedrijfsmatig (doen) verrichten van werkzaamheden met betrekking tot het aandeelhouderschap van het Havenbedrijf en het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn, waaronder het verstrekken van eigen vermogen en financiering aan deze vennootschap en haar groepsvennootschappen alsmede het verwerven van gronden ten behoeve van het Havenbedrijf.

Verstrekken krediet

Het Havenschap stelt jaarlijks voor het komende jaar een kredietlimiet vast, bij voorkeur gelijktijdig met het vaststellen van haar begroting, maar uiterlijk op 1 augustus van ieder jaar. De hoogte van de kredietlimiet is niet hoger dan het kredietplafond ter grootte van € 280.000.000. Dit is vastgelegd in de kredietovereenkomst tussen Havenschap en Havenbedrijf.

De hoogte van de kredietlimiet wordt elk jaar bepaald en gebaseerd op de liquiditeitsplanning van het Havenbedrijf voor het komend kalenderjaar, met een opslag van 10% voor onvoorziene uitgaven van het Havenbedrijf.

De kredietlimiet voor 2021 bedraagt exclusief de financiering van het Logistiek Park Moerdijk (hierna te noemen LPM) € 161,2 miljoen (gebaseerd op financieringsbehoefte voor 2021 uit de begroting 2020 HbM van € 146,5 miljoen x 1,1) en inclusief het LPM € 244,8 ((€ 146,5 miljoen + € 76 miljoen = € 222,5 miljoen) x 1,1)). Op het moment dat het Havenbedrijf de begroting voor 2021 heeft vastgesteld zal dit naar verwachting leiden tot het verzoek om een bijstelling van de kredietlimiet voor 2021.

Paragrafen

In het hoofdstuk Paragrafen zijn de volgende onderdelen terug te vinden:

- Exploitatieoverzicht en meerjarenperspectief
- Financiële positie
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Financiering en treasury
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

Omdat het Havenschap geen lokale heffingen en tarieven, geen kapitaalgoederen en geen gronden in bezit heeft wordt in deze begroting geen paragraaf lokale heffingen en tarieven, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen en geen paragraaf grondbeleid opgenomen.

Exploitatieoverzicht en meerjarenperspectief

Programma Financiering	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Totaal 2019-2024
Rente baten	5.115	6.197	4.617	4.129	3.750	3.575	27.383
Opbrengsten garantiepremie	300	300	300	300	300	300	1.800
Overige opbrengsten	31	18	31	31	31	31	173
Totaal opbrengsten	5.446	6.515	4.948	4.460	4.081	3.906	29.357
Rente lasten	5.115	6.197	4.617	4.129	3.750	3.575	27.383
Kosten garantiepremie	300	300	300	300	300	300	1.800
Overige kosten	31	18	31	31	31	31	174
Totaal kosten	5.446	6.515	4.948	4.460	4.081	3.906	29.357
RESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Het Havenschap kent alleen het programma Financiering. In bovenstaand overzicht zijn de opbrengsten en kosten van het programma Financiering voor 2019 tot en met 2024 weergegeven. De begroting 2021 laat een resultaat zien van € 0 omdat alle kosten van het Havenschap doorberekend worden aan het Havenbedrijf.

De rente lasten en rente baten bedragen € 4.617.000.

De garantiepremie bedraagt € 300.000 en geldt als vergoeding voor de deelnemers van het Havenschap, te weten de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant, voor het garant staan van de verplichtingen van het Havenschap jegens Bancaire Instellingen.

De overige kosten en overige opbrengsten bedragen € 31.000 en bestaan met name uit kosten voor de accountantscontrole.

Financiële positie en meerjarenperspectief

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Beschikbaar op lange termijn						
Eigen Vermogen						
Algemene reserve	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265
Totaal Eigen Vermogen	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.260	33.370	36.976	59.129	68.511	65.631
Kasgeldleningen (in combinatie met renteswaps)	110.750	95.500	80.250	60.000	50.000	50.000
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	116.010	128.870	117.226	119.129	118.511	115.631
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
Kasgeldleningen	14.750	32.218	29.306	29.782	29.628	28.908
Totaal netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.750	32.218	29.306	29.782	29.628	28.908
Totaal beschikbaar	228.025	258.353	243.797	246.176	245.403	241.804
Financiële vaste activa						
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265
Overige uitzettingen met rentetypische looptijd van één jaar of langer	116.010	128.870	117.226	119.129	118.511	115.631
Totaal financiële vaste activa	213.275	226.135	214.491	216.394	215.776	212.896
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
Overige verstrekte kasgeldleningen	14.750	32.218	29.306	29.782	29.628	28.908
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.750	32.218	29.306	29.782	29.628	28.908
Totaal benodigd	228.025	258.353	243.797	246.176	245.403	241.804
Saldo beschikbaar als werkkapitaal	0	0	0	0	0	0

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het Havenschap heeft een bedrag van € 97.265.000 aan eigen vermogen beschikbaar om niet begrote financiële risico's te kunnen dekken. Dit bedrag is geheel aangewend ten behoeve van de financiële vaste activa (deelneming Havenbedrijf).

Algemene reserves (per 1 januari 2021)	€ 97.265.000
--	--------------

Het risico voor het Havenschap is het mogelijk afwaarderen op de waarde van de deelneming in het Havenbedrijf. De waarde van de deelneming wordt gebaseerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde indien deze duurzaam is. Er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat van dit laatste sprake zou zijn.

Financiering en treasury

Algemeen

Voor het Havenschap geldt dat de passiva bestaat uit eigen vermogen en vreemd vermogen. Er is dus sprake van financiering met vreemd vermogen. In de kredietovereenkomst is opgenomen dat:

Het Havenbedrijf is gehouden er voor zorg te dragen dat het Havenschap te allen tijde aan haar verplichtingen uit hoofde van de Financieringsinstrumenten kan voldoen, voor zover deze Financieringsinstrumenten zijn benut om krediet aan het Havenbedrijf te verstrekken.

Aanvullend is het Havenbedrijf verplicht tot betaling van alle kosten die het Havenschap maakt om uitvoering te geven aan de kredietovereenkomst.

Een garantiepremie ter grootte van € 300.000 per jaar als vergoeding voor de deelnemers van het Havenschap, te weten de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant. De vergoeding is voor het garant staan van de verplichtingen van het Havenschap jegens Bancaire Instellingen.

Bij de invulling van de financiering wordt het treasurystatuut van het Havenschap en het financieringsbeleid van het Havenbedrijf gevolgd.

Algemene ontwikkelingen rentebeleid

De groei van de wereldeconomie loopt in de komende jaren naar verwachting wat terug. Ook de economische groei in de eurozone vlakt de komende jaren af. Het monetaire beleid van de ECB blijft zeer ruim.

Financieringsbehoefte en –positie

Aan het begin van 2021 bedraagt de financieringsbehoefte van Havenbedrijf Moerdijk NV naar verwachting € 143,4 miljoen. Deze zal in de loop van 2021 naar verwachting oplopen naar € 146,5 miljoen exclusief LPM en naar € 222,5 miljoen inclusief LPM.

Leningenportefeuille o/g	Bedrag (x € 1miljoen)
Stand per 1 januari 2021	143,4
Nieuwe lang lopende vaste leningen	18,1
Nieuwe kortlopende variabele leningen	0,6
Reguliere aflossingen	-0,4
Aflopente renteswaps	-15,3
Vervroegde aflossingen	0,0
Renteaanpassing (oud percentage)	0,0
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0,0
Stand per 31 december 2021	146,5

In het verleden zijn een drietal renteswaps afgesloten. Een renteswap zet de rente typische looptijd van variabel om naar vast. Hiermee wordt het risico op rentestijgingen afgedekt. In onderstaand tabel zijn de details van de drie afgesloten renteswaps terug te vinden.

Overzicht renteswaps	Ingangsdatum	Einddatum	Hoofdsom	Restant som 1-1-2021	Afname som 2021	Restant som 31-12-2021	Percentage
Rabobank	26-7-2007	1-10-2022	26.250	10.500	5.250	5.250	4,8500 vast
Rabobank	15-11-2008	1-10-2029	50.000	50.000	-	50.000	4,3600 vast
Deutsche Bank	16-2-2009	1-10-2023	50.000	35.000	10.000	25.000	3,6875 vast
Totaal			126.250	95.500	15.250	80.250	

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Tussen de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en het Havenschap is een financieringsovereenkomst gesloten met een jaarlijks stilzwijgende verlenging. Deze overeenkomst bestaat uit een kasgeldovereenkomst van maximaal € 145 miljoen zonder beschikbaarheidsgarantie en een krediet in rekening-courant van € 5 miljoen. Naar verwachting zal deze overeenkomst voor 2021 stilzwijgend verlengd worden.

Per 1 januari 2021 zal naar verwachting circa € 111,0 miljoen aan kasgeldleningen opgenomen zijn. Per 31 december 2021 zal dit naar verwachting circa € 91,3 miljoen zijn.

	Omvang per 01-01-2021	Omvang per 31-12-2021
Kasgeldleningen	110.959	91.327

Alle bedragen x 1.000 euro's (€)

De restant schuld op de opgenomen vaste geldleningen bedraagt per 31 december 2021 ca. € 4.418.000.

Vaste geldleningen	Ingangsdatum	Hoofdsom	Restantschuld 1-1-2021	Aflossing in 2021	Restantschuld 31-12-2021
BNG	22-08-2002	3.800	1.064	152	912
BNG	15-08-2005	600	307	26	281
BNG	15-08-2005	1.800	921	78	844
BNG	01-02-2005	0	556	42	515
BNG	15-01-2007	3.250	1.996	129	1.867
Totaal		9.450	4.845	426	4.418

Alle bedragen x 1.000 euro's (€)

Rekening-courant

Voor lopende betalingen kan gebruik worden gemaakt van de afgesloten rekening-courant overeenkomsten:

Rabobank max. faciliteit € 250.000

Bank Nederlandse Gemeenten max. faciliteit € 5.000.000

Tijdelijke belegging beschikbare geldmiddelen

Tijdelijke belegging van beschikbare geldmiddelen doen zich niet voor.

Toetsing aan de normen van de Wet Fido

Het risico van kortlopende financiering wordt beperkt met een zogenaamde kasgeldlimiet, volgens welke de totale omvang van de vlottende schuld op enig moment aan een maximum is gebonden, zijnde 8,2% van de begrotingsomvang. Voor het Havenschap komt dit in 2021 neer op een bedrag van 8,2% van € 4.948.000 is € 406.000. Het Havenschap sluit alleen maar kortlopende financieringen af als hier kortlopende leningen aan het Havenbedrijf tegenoverstaan staan. Hierdoor blijft de netto vlottende schuld altijd onder de toegestane kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Terzake van de vaste financiering stelt de wet een norm waaraan het renterisico van de portefeuille als geheel moet voldoen. Deze norm wordt aangeduid als renterisiconorm en bedraagt 20% van de begrotingsomvang met een minimum van € 2,5 miljoen. Kasgeldleningen in combinatie met renteswaps worden opgenomen bij de opgave van de renterisiconorm. Het renterisico m.b.t. kasgeldleningen in combinatie met renteswaps doet zich in principe pas voor op de einddatum, of eventueel eerder op een break clause moment van het betreffende renteswap contract. Doelstelling is dat de leningenportefeuille zo wordt gespreid, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. In 2021 vindt geen renteherziening plaats.

Het Havenschap voldoet daarmee aan de gestelde norm, zie ook onderstaande tabel:

		Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0	0
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0	0	0	0	0
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0	18.148	22.590	9.831	-2.418
3b	Nieuwe verstrekte uitzettingen	0	18.148	22.590	9.831	-2.418
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	0	0	0	0	0
5	Betaalde aflossingen	416	426	438	449	462
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	0	0	0	0
7	Risico op vaste schuld (2 + 6)	0	0	0	0	0
	RENTERISICONORM					
8	Stand van de vaste schuld per 1/1	130.760	114.754	117.226	119.129	118.511
9	Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%	20%
10	Risiconorm van begrotingsomvang (minimaal 2.500)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
	TOETS RENTERISICONORM					
10	Renterisiconorm	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
7	Renterisico op vaste schuld	0	0	0	0	0
11	Ruimte (+) c.q. Overschrijding (-) (10-7)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Banken stellen geen eisen bij het verstrekken van kredieten aan het Havenschap, omdat uit artikel 16.1 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk volgt dat de deelnemers garant staan voor door het Havenschap aangetrokken gelden.

Bedrijfsvoering

In het Havenschap vinden, behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf, geen activiteiten plaats.

Het Havenschap heeft geen personeel in dienst. Het bestuurlijk proces en de voorbereiding van de besluitvorming wordt verzorgd door de netwerksecretarissen van het Havenschap. Deze functie wordt gezamenlijk uitgevoerd door een medewerker van de gemeente en een medewerker van de provincie, waarbij de werkzaamheden in onderling overleg worden uitgevoerd en vervanging kan worden geregeld. De administratie wordt verzorgd door het Havenbedrijf. Wat het Havenbedrijf doet voor het Havenschap is vastgelegd in een overeenkomst van opdracht tot levering van diensten.

Verbonden partijen

Het Havenschap heeft een 100% belang in het Havenbedrijf.

Indicatoren

Het Havenbedrijf rapporteert periodiek aan het Havenschap over de volgende indicatoren.

Nr	Indicatoren per kwartaal	Norm advies accountant**	Rapportage	Frequentie
1	Aan de NV verstrekte financiering versus kredietplafond overeenkomst.		Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
2	Solvabiliteitsratio (EV/TV)		Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
3	Interest coverage ratio NV. (EBITDA/rentekosten)	> 1	Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
4	Debt/EBITDA NV. (waarbij Debt = rentedragende schulden)	Afnemend	Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
5	Rentelasten		Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
6	Gemiddelde rente (rentekosten/ rentedragende schulden)		Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar

Nr	Indicatoren per jaar	Norm advies accountant**	Rapportage	Frequentie
7	(Boek)waarde activa NV dat als onderpand dient voor de verstrekte financiering versus aangetrokken financiering.		Jaarverslag HbM NV	1 per jaar
8	Ontwikkeling actuele waarde activa dat als onderpand dient voor de verstrekte financiering versus aangetrokken financiering.		Jaarverslag HbM NV	1 per jaar
9	Bij GR: renterisicoprofiel: resterende looptijd aangetrokken leningen en rentepercentage versus resterende looptijd verstrekte leningen bij NV en bijbehorende rentepercentage.		Jaarstukken HM GR	1 per jaar
10	Ontwikkeling risicoprofiel NV	De NV een sluitende meerjarenbegroting laat zien in samenhang met een stabiel of verbeterend risicoprofiel.	Jaarverslag HbM NV	1 per jaar
11	Renterisiconom GR		Jaarrekening HM GR, begroting HM GR	2 per jaar
12	Kasgeldlimiet GR		Jaarrekening HM GR, begroting HM GR	2 per jaar

** tijdens BVO vergadering 28/6/2018

Bijlagen

In de financiële beleids- en beheersverordening, vastgesteld in de Raad van Bestuur vergadering van 21 december 2016, is in artikel 2 vastgelegd dat:

- De Kadernota;
- De Nota reserves en voorzieningen;
- De Nota weerstandsvermogen;
- De Nota Bedrijfsvoering;
- De Nota Verbonden partijen;

als bijlagen bij de begroting worden gevoegd.

Onderstaande nota's zijn toegespitst op de situatie dat bij het Havenschap behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf, geen activiteiten plaatsvinden. Vandaar dat onderstaande nota's een beknopt van toepassing zijnde uitwerking kennen.

Kadernota

Deze kadernota/-brief gaat in op de kaders waaraan de begroting dient te voldoen.

De begroting en het meerjarenperspectief dienen jaarlijks zelfstandig sluitend te zijn.

De begroting wordt opgesteld in overeenstemming met de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Nota reserves en voorzieningen

De nota reserves en voorzieningen gaat in op welke reserves en voorzieningen het Havenschap kent en hoe het Havenschap met deze reserves en voorzieningen omgaat.

Op de reserves en voorzieningen zijn o.a. artikel 41 tot en met artikel 45 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) van toepassing.

Reserves zijn onderdeel van het eigen vermogen (artikel 42 BBV). Stortingen en onttrekkingen dienen via de winst- en verliesrekening te lopen en bij de winstbestemming c.q. verliesbestemming ten gunste of ten laste van de betreffende reserve te worden gebracht.

Het Havenschap kent alleen een algemene reserve. Aan dit eigen vermogen is geen specifieke bestemming gegeven (artikel 43 BBV).

Het Havenschap kent geen voorzieningen.

Nota weerstandsvermogen

In deze nota wordt ingegaan op het weerstandsvermogen.

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het Havenschap in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. De algemene reserve wordt volledig aangemerkt als weerstandsvermogen.

Nota Bedrijfsvoering

In deze nota wordt ingegaan op de bedrijfsvoering.

In het Havenschap vinden, behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van het Havenbedrijf, geen activiteiten plaats.

Het Havenschap heeft geen personeel in dienst. Het bestuurlijk proces en de voorbereiding van de besluitvorming wordt verzorgd door de netwerksecretarissen van het Havenschap. Deze functie wordt gezamenlijk uitgevoerd door een medewerker van de gemeente en een medewerker van de provincie, waarbij de werkzaamheden in onderling overleg worden uitgevoerd en vervanging kan worden geregeld. De administratie wordt verzorgd door het Havenbedrijf. Wat het Havenbedrijf doet voor het Havenschap is vastgelegd in een overeenkomst van opdracht tot levering van diensten.

Nota Verbonden partijen

In deze nota wordt aandacht geschonken aan partijen waarin het Havenschap zowel bestuurlijk als financieel belang heeft.

Het Havenschap heeft een 100% belang in het Havenbedrijf.

